

Multifunctioneel medegebruik van waterkeringen kan, maar is niet eenvoudig

In 2010 constateerde de Deltacommissaris dat het huidige beleid en instrumentarium geen ruimte bieden voor multifunctioneel medegebruik van waterkeringen. Aangezien multifunctioneel medegebruik aantrekkelijk kan zijn, bijvoorbeeld op locaties waar ruimte schaars is, heeft het ministerie van Infrastructuur & Milieu laten onderzoeken welke belemmeringen er zijn en hoe deze kunnen worden opgeheven.

Voor de verkennende studie, die is uitgevoerd door Deltares en AT Osborne met medewerking van TNO, zijn voorbeeldprojecten bestudeerd en gesprekken gevoerd met partijen die daarbij betrokken waren. Verder zijn beleid en wet- en regelgeving geanalyseerd en is een literatuurstudie gedaan. Alle bevindingen zijn vastgelegd in een rapport. De hoofdconclusie is dat het huidige beleid en instrumentarium multifunctioneel medegebruik van waterkeringen niet in de weg staat. Dit neemt niet weg dat het ingewikkeld is om projecten met multifunctioneel medegebruik te realiseren.

Vlissingen

(lucht) fotografie Peter Buteijn www.kustversterking.nl

Vertrouwen

De belangrijkste voorwaarde voor succes is onderling vertrouwen bij de betrokken partijen. Multifunctioneel medegebruik van waterkeringen is maatwerk, zowel wat betreft de betrokken partijen als de lokale omstandigheden. Dat vraagt van partijen de bereidheid om samen naar oplossingen te zoeken en buiten hun eigen rol en verantwoordelijkheden te denken. Door het ontbreken van een standaardmethodiek voor het verdelen van de kosten en baten op de korte en lange termijn zullen ze bijvoorbeeld in goed overleg moeten vaststellen wie wat betaalt en hoe de risico's onderling worden verdeeld.

Kennisvragen

Tijdens de planvoorbereiding kan soms blijken dat nog een aantal kennisvragen moet worden beantwoord. Bijvoorbeeld: hoe gedraagt zand zich rond harde constructies in een waterkering? Welk effect hebben windmolens op een dijk op de veiligheid van de dijk? En hoe moet een multifunctionele waterkering worden getoetst?

Aanbevelingen

Voor initiatiefnemers van projecten met multifunctioneel medegebruik staan in het rapport de volgende aanbevelingen:

- Leef je in in elkaars 'wereld'. Verdiep je in de belangen en verantwoordelijkheden van de ander en in de wet- en regelgeving waarmee hij te maken heeft.
- Stel je op de hoogte van geslaagde projecten met multifunctioneel medegebruik. Verdiep je in de voorgeschiedenis en ga na welke afspraken er zijn gemaakt, hoe de kosten, baten en de risico's zijn verdeeld en op welke manier beheer en onderhoud zijn geregeld. Kijk ook waarom bepaalde projecten uiteindelijk niet zijn doorgegaan.
- Maak in een vroeg stadium van de planvorming samen met alle betrokken partijen een voorstel over de verdeling van de kosten, baten en risico's.

Verdere acties

Naast bovenstaande aanbevelingen, die specifiek zijn gericht op initiatiefnemers, staan in het rapport ook twee andere aanbevelingen. Zo krijgen waterkeringbeheerders het advies een expertgroep multifunctioneel medegebruik op te zetten. Binnen deze groep kunnen experts waterveiligheid van verschillende waterschappen in een 'veilige omgeving' ervaringen uitwisselen en

Multifunctioneel medegebruik

Bij multifunctioneel medegebruik dient een waterkering niet alleen voor het beschermen van het achterland tegen overstromingen, maar ook voor andere functies. Door een waterkering te gebruiken als bouwlocatie ontstaat bijvoorbeeld een aantrekkelijke woonomgeving. Op eenzelfde manier kan een parkeergarage in de ondergrond bijdragen aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, terwijl het plaatsen van windmolens op een dijk niet alleen de loop van de dijk accentueert, maar ook bijdraagt aan het verduurzamen van de energievoorziening. Geslaagde voorbeelden van multifunctioneel medegebruik van waterkeringen zijn onder meer de nieuwe boulevard van Scheveningen, de boulevards Bankert en Evertsen in Vlissingen en de Boompjes in Rotterdam.

met elkaar discussiëren wanneer medegebruik wel en niet kan. Op die manier kan geleidelijk een uniforme beleid worden ontwikkeld.

Daarnaast bevat het rapport de aanbeveling om kennisvragen die belangrijk zijn voor het multifunctionele medegebruik, op te pakken in het kader van het Deltaprogramma of mee te nemen in het programma Sterkte, Belastingen waterkeringen (SBW).

Het rapport 'Verkennde notitie multifunctioneel medegebruik van de waterkering' is te vinden op: <http://kennisonline.deltares.nl/>

beeld: "DE URBANISTEN"

Meer informatie: v eb-info@deltares.nl

Beknopt overzicht relevante wet- en regelgeving multifunctioneel medegebruik van de waterkering

Regulering ⁽¹⁾	Toepassingsgebied ⁽²⁾	
	Kust	Rivieren
Water	Integraal toetsingskader art. 2.1 Waterwet maakt combinatie van maatschappelijke functies mogelijk. Harde voorwaarde voor multifunctioneel gebruik is dat de kwantitatieve norm voor waterveiligheid wordt gehaald. Daarnaast kan de beheerder van de waterkering restrictief beleid voeren via keur en legger.	Toetsingskader is Ruimte voor de River.
Ruimtelijke Ordening	Toetsingskader is de 'goede ruimtelijke ordening' volgens de Wet Ruimtelijke Ordening. Die wordt per bestemming nader ingevuld (bestemmingsplan). Bij waterkering via het integrale toetsingskader Waterwet. Flexibiliteit is dus mogelijk. Voorwaarden zijn de veiligheidsnorm en het beleid van de beheerder van de waterkering	De beleidslijn Ruimte voor de Rivier werkt door in de toetsing op de goede ruimtelijke ordening. Buitendijkse functiecombinaties experimenteel mogelijk.

De Boompjes, Rotterdam

- 1) Het onderscheid binnen en buiten de bebouwde kom wordt in de tabel niet gemaakt omdat dit wel een onderscheid is in het kader van bevoegdheden, maar niet onderscheidend is ten aanzien van de relevantie van beleid- en regelgeving.
- 2) Andere regelingen en beleidsdomeinen die in potentie van toepassing kunnen zijn op een bepaalde waterkering, zoals natuur, milieu en archeologie, zijn buiten beschouwing gelaten.